

t.a.v. de verkiezingsprogramma commissie

Datum : 28 juni 2022
Contactgegevens : joram.schollaardt@vogelbescherming.nl
Betreft : Input Vogelbescherming Nederland verkiezingsprogramma PS2023

Geachte leden van de verkiezingsprogramma commissie,

Nederland is een belangrijk vogelland. Door de ligging in de delta van grote rivieren, de afwisselende landschappen, de polders en uiterwaarden, bossen en landschapselementen vinden tal van soorten hier een permanent of tijdelijk verblijf gedurende broed-, trek- en winterperiode. Veel natuurgebieden in ons land zijn dan ook van internationaal belang. De aanwezigheid van vogels zegt iets over de kwaliteit van de natuur. De achteruitgang van vogels is een symptoom van een verzwakte natuur.

Niet alleen in natuurgebieden is herstel van biodiversiteit nodig. Juist ook in onze weides, op onze akkers, in bermen, slootkanten, tuinen en het stedelijk groen in steden en dorpen kunnen we veel doen aan natuurherstel. Vogelbescherming pleit voor een Basiskwaliteit Natuur, een minimumniveau waar onze omgeving aan zou moeten voldoen om deze leefbaar te houden voor natuur en daarmee voor de mens.

Helaas gaat het in Nederland met een groot aantal soorten niet de goede kant op. Ook met de soorten die voorheen algemeen voorkwamen. Zoals met veel weide- en akkervogels, steltlopers die de kustzones en uiterwaarden bezoeken, met bosvogels die de gevolgen ondervinden van de vermessing en verzuring van hun leefgebied en zelfs met gewone stadsvogels zoals de huismus en spreeuw. Dit vraagt niet alleen op landelijk niveau actie, maar juist ook op provinciaal en gemeentelijk niveau. Nu minister Van der Wal haar Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) heeft gepresenteerd is dit actueler dan ooit. Aan de provincies de uitdaging om de landbouw zodanig om te vormen dat deze weer in evenwicht komt met de natuur en het landschap om ons heen. Herstel van leefgebieden van vogels laat zich uitstekend combineren met het aanpassen aan toenemende droogte en wateroverlast, natuurvriendelijke landbouw, het verminderen van vervuiling en het creëren van een groenere en gezondere leefomgeving – er zijn genoeg goede voorbeelden.

In het veld is de polarisatie meestal minder groot dan je op basis van de publiciteit zou denken. Gelukkig maar, want we zullen samen een oplossing moeten vinden voor deze problematiek. Wij roepen u dan ook op om in uw verkiezingsprogramma natuurherstel de aandacht te geven die het verdient, en dit ook mee te nemen richting een coalitieakkoord of in de beraadslagingen in de Provinciale Staten. Vogelbescherming Nederland biedt u graag onderstaande concrete handreikingen daartoe.

Met vriendelijke groet,

Floris van Hest
Directeur-bestuurder

Bijlage: concrete inbreng Vogelbescherming Nederland

Eerst een aantal programmasuggesties die voor de hele provincie van belang zijn:

1. De provincie maakt de transitie naar een natuurinclusieve landbouw prioritair beleid, en stimuleert de aanleg van landschapselementen door een provinciaal landschapsfonds. De provincie gaat voortvarend aan de slag met de uitvoering van het NPLG.
2. De provincie maakt extensivering van de landbouw in zones grenzend aan stikstofgevoelige Natura2000 gebieden prioritair beleid. De provincie kijkt daarbij niet alleen naar het oplossen van de stikstofproblematiek maar koppelt dat breder aan de opgaven voor herstel van biodiversiteit en het realiseren van een Basiskwaliteit Natuur. De enige manier om de achteruitgang van gewone soorten tegen te gaan.
3. De provincie zet samen met de waterschappen in op robuust waterbeheer waarbij de inzet is om zoveel mogelijk water vast te houden, en waarbij de gebruiksfunctie het peil volgt en niet andersom. Dit maakt het waterbeheer meer natuurvolgend en daarmee natuurinclusief en klimaatadaptief.
4. De provincie zet in op natuurvriendelijk beheer van dijken, wegbermen en oevers van watergangen als leefgebied van bijzondere planten en dieren, en op het stimuleren van het behoud en de aanleg van landschapselementen zoals heggen, hagen en houtwallen, zodat er betere verbindingen tussen natuurgebieden ontstaan.
5. De provincie zet zich in voor een groene energietransitie door vogelvriendelijk ontwerp van wind- en zonneparken te eisen en geen wind- en zonneparken toestaan in kwetsbare natuurgebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland, N2000-gebieden en weidevogelkerngebieden.
6. De provincie past een natuurinclusieve en vogelvriendelijke planvorming standaard toe bij plannen voor stedenbouw, recreatie en infrastructuur.
7. De provincie geeft zelf het goede voorbeeld door het beheer van haar eigen groen af te stemmen op het bereiken van een zo groot mogelijke soortenrijkdom. Het landschap, de bermen en het openbaar groen worden zo ingericht dat ze aantrekkelijk zijn voor vlinders en andere insecten.
8. De provincie gaat verstoring van vogels in het broedseizoen tegen door o.a. jacht en houtkap zoveel mogelijk te voorkomen en te verminderen.
9. De provincie zorgt voor een betere bescherming van kerngebieden, kansgebieden of parels voor weidevogels door een verbod op woningbouw/stedelijke ontwikkeling in deze gebieden op te nemen als onderdeel van de provinciale ruimtelijke ordeningsregels.
10. De provincie neemt n.a.v. de herziene doelensystematiekaanvullende vogeldoelen op in de verschillende beheerplannen Natura2000 en neemt in beheerplan een tijdpad op t.a.v. de uitvoering van concrete beheermaatregelen.
11. De provincie ontwikkelt beleid om verstoring van de natuur te verminderen door het opstellen en uitvoeren van recreatiezoneringsplannen t.b.v. de belangrijkste natuurgebieden zoals Natura2000-gebieden en koppelt dit aan de aanleg van nieuwe natuurgebieden met recreatieve functie zoals bossen.
12. De provincie zet zich in voor het realiseren van een vliegverbod voor recreatieve vormen van vliegen boven Natura2000, NNN-gebieden en weidevogelkerngebieden.

Voor een aantal specifieke gebieden is het belangrijk dat de provincie Gelderland zich inzet voor:

1. Inzet op ontwikkeling en verbetering van de ecologische relaties van IJsselmeer, Markermeer en Randmeren met het achterland door aanleg van nieuwe natuur ter plaatse van de overgangszones en verbetering van migratieroutes bij beekmondingen.
2. Afzien van de huidige plannen voor doortrekking van de A15 door het natuurgebied Rijnstrangen (Natura2000). Alleen de tunneloptie onder het Pannerdensch kanaal door is bespreekbaar.

3. Terugdringen van de belasting van stikstof op kwetsbare natuur, zoals op de Veluwe, door voortvarende uitvoering en indien nodig uitbreiding van de Gelderse Maatregelen Stikstof,
4. Geen verdere intensivering van het recreatieve gebruik op de Veluwe. Daarentegen inzet op ontwikkeling groene bufferzones en op meer groen in en om de stad om groeiende recreatiebehoefte te kunnen opvangen.
5. Aanpassing van het peilbeheer naar (meer) natuurvolgend. In het agrarische deel van Arkemheen-Putterpolder is dit bijvoorbeeld van groot belang. Niet alleen ten behoeve van natuurherstel maar ook als klimaatmaatregel om verdroging, oxidatie en inklinking van de bodem tegen te gaan. Voor de Achterhoek is deze maatregel ook van groot belang om verdroging met als gevolg verzuring van de bodem tegen te gaan.
6. Voortzetting en uitbreiding van het Actieplan Akker- en Weidevogels. Voortzetting en uitbreiding van het Aanvalsplan Grutto ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het leefgebied en populatieherstel van weidevogels.
7. De provincie realiseert in Arkemheen voorjaarspeilvakken en draagt ervoor zorg dat water later in de winter (eind februari) wordt opgezet en eind juni wordt afgelaten. Peilen worden niet meer opgezet tussen september en februari om zo bodemstructuur en essentiële bodemleven te behouden en verslemping en verpitruising tegen te gaan. Dit komt de weidevogels en hun kuikens ten goede door een betere voedselbeschikbaarheid en -bereikbaarheid. Daarnaast wordt water dat valt in de natte periodes beter vastgehouden, net als water dat het systeem binnenkomt via de hoger gelegen delen in Europa.
8. De provincie ziet erop toe dat het functioneel medegebruik van de randmeren en de bijbehorende oever- en landzones, door de diverse sectoren zoals land- en waterrecreatie, (sport)visserij, energie en delfstofwinning natuurvolgend is. Dat wil zeggen dat behoud, ontwikkeling en herstel van natuurfuncties van de randmeren met bijbehorende oever- en landzones op de eerste plaats komen.